

Za progiem szkoły

Rozpoczęcie nauki w szkole jest ważnym wydarzeniem w życiu każdego dziecka. Im wcześniej dziecko rozpoczyna naukę, tym ma większe szanse na rozwój swoich uzdolnień i wielu różnych umiejętności lub diagnozę i pomoc w problemach rozwojowych.

Idąc do pierwszej klasy dziecko będzie mogło:

- aktywnie zdobywać wiedzę dostosowaną do swojego wieku i indywidualnych zdolności,
- rozwijać zainteresowania i talenty,
- uczyć się języka obcego w ramach obowiązkowych zajęć,
- uczyć się posługiwania komputerem,
- stawać się bardziej samodzielnym, odważnym i pewnym siebie,
- uczyć się nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi,
- rozwijać umiejętności rozwiązywania problemów i współpracy w grupie.

Zatem czego i jak uczą się dzieci w pierwszej klasie

Obecnie dzieci w klasie pierwszej mają możliwość nauki języka obcego oraz odpowiedniego korzystania z komputera i Internetu. Wszyscy nauczyciele pracujący z uczniami są zobowiązani w taki sposób organizować zajęcia szkolne, aby jak najbardziej odpowiadały one potrzebom i możliwościom uczniów. Zadaniem nauczycieli jest indywidualizacja zadań dla konkretnych dzieci stosownie do ich potrzeb i możliwości, oznacza to, że dzieci mogą otrzymać różne zadania podczas zajęć, lekcji.

Istotne jest to, że nauczanie w klasach I-III jest zintegrowane, co oznacza, że dzieci poznają różne treści edukacyjne w ramach jednych zajęć (np. zajęcia matematyczne łączą się z przyrodniczymi, poszerzając tym samym wiedzę przyrodniczą, a jednocześnie ucząc się dodawać, odejmować, przeliczać, porządkować, np. na kasztanach, liściach, szyszkach, gałązkach), rozpoznawać drzewa.

W treści podstawy programowej zostały opisane również warunki i sposoby jej realizacji na poszczególnych etapach i zajęciach. W młodszych klasach to nauczyciel decyduje o tym, ile trwają konkretne zajęcia i stosowne przerwy, kiedy dzieci tego potrzebują. Zwykle każde zajęcia są przeplatane elementami zabaw ruchowych (tzw. przerwa śródlekcyjna). W nauczaniu zintegrowanym nie obowiązują dzwonki, co oznacza, że czas zajęć wyznacza nauczyciel.

Uczniowie mają zapewnioną opiekę świetlicową. Godziny pracy świetlicy dostosowane są do potrzeb pracujących rodziców, w świetlicy szkolnej dziecko może też odrobić lekcje.

W zależności od potrzeb szkoła organizuje zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dla dzieci zdolnych- poszerzające zainteresowania i rozwijające talenty, oraz zajęcia dla dzieci mających trudności w nauce.

W szkole uczniowie podlegają ocenie. W klasach młodszych zwykle dzieci nie otrzymują stopni, a śródroczna i końcowa ocena ma charakter opisowy. W szkole funkcjonuje Wewnątrzszkolny System Oceniania, który opisuje metody i formy oceniania uczniów.

W edukacji wczesnoszkolnej nie ma podziału na przedmioty, wyodrębniono edukację, dla których określono treści podstawy programowej, które z kolei opisują wiedzę i umiejętności, które uczniowie muszą nabyć po I etapie edukacyjnym, czyli na koniec klasy III.

Należy pamiętać, że dziecko chętnie uczy się nowych rzeczy, ma naturalną ciekawość świata, uczy się przede wszystkim przez działanie i zabawę, ma ogromną potrzebę ruchu, myśli konkretnie i reaguje bardzo emocjonalnie w różnych sytuacjach.

Na sukces szkolny mają ogromny wpływ:

- umiejętność współdziałania w zespole z rówieśnikami,
- wytrwałość w pracy (cierpliwość w pokonywaniu trudności, kończenie rozpoczętej pracy),
- koncentracja uwagi (skoncentrowanie na pracy, zadaniu),
- pilność (obowiązkowość, systematyczność),
- stan zdrowia.

Rodzice powinni stać się współuczestnikami procesu nauczania. Od rodziców zależy jaki będzie potencjał doświadczeń społecznych swoich dzieci.

Rodzice są pierwszymi i najlepszymi nauczycielami swoich dzieci. Poprzez regularną pracę w domu ze swoim dzieckiem rodzice mogą wpływać na sukcesy edukacyjne swoich dzieci.

Sukces bowiem daje:

- poczucie przyjemności i satysfakcji,
- zaspokajają potrzebę sprawczości, wpływu,
- podnosi samoocenę.

Jednak życie to nie tylko sukcesy ale i porażki, to rodzice powinni też zaszczepić dzieciom pokorę w przyjmowaniu potknięć.

Rodzice mogą w tym pomóc swoim dzieciom poprzez własne postawy:

1. bądźcie empatyczni- można powiedzieć: „jesteś rozczarowana, bo chciałaś widzieć efekty swojego pieczenia?”, „Jesteś niezadowolony, bo zabrakło ci czasu na skończenie budowli”, „Chciałeś dobiec z innymi dziećmi?”.
2. Odkrywajmy przed dzieckiem nauki płynące z niepowodzenia- Kiedy emocje opadną i dziecko będzie gotowe, warto zastanowić się wspólnie, co można zrobić inaczej następnym razem. Nie podsuwajmy gotowych rozwiązań, niech dziecko samo pomyśli. W ten sposób pokazujemy, że porażka też może nieść ze sobą coś pozytywnego.
3. Stwarzajmy bezpieczne sytuacje, w których dziecko może zmierzyć się z porażką na bezpiecznym gruncie (gry planszowe, zabawy w przepychanki, ściganki), kiedy dziecko raz przegrywa, raz wygrywa.
4. Pogratulujmy zwycięstwa dziecku.
5. Kształtujmy pozytywne przekonania- przyśpiewka dziecięcej bohaterki Pipi „Nie martwicie się o mnie, ja sobie zawsze dam radę” zaszczepia pozytywne myślenie, które owocuje tym, że dzieci chętniej podejmują kolejną próbę, jeśli efekt jakiejś czynności ich nie zadowala.
6. Rozmawiajmy z dzieckiem o jego „sukcesach”, wzmacniając w ten sposób jego samoocenę, uświadamiając, ile rzeczy potrafi zrobić, nad czym chciałby jeszcze popracować.
- 7.

To od nas dorosłych w dużej mierze zależy, czy dziecko polubi szkołę, czy dziecko będzie chciało się uczyć.

Jak rodzice mogą pomóc swoim dzieciom, aby osiągnęły sukces? Rodzice powinni rozwijać ciekawość poznawczą dziecka od najmłodszych lat, a także:

- Kształtować poczucie obowiązku, systematyczności i punktualności – nie zostawiać

- dziecka w domu, jeśli nie jest to uzasadnione poważną przyczyną, nie spóźniać się.
- Uczyć dziecko wcześniejszego chodzenia spać.
  - Najlepsza metoda – dawać dobry przykład własny.
  - Dobrze organizować czas dziecka – na wypoczynek, naukę i zabawę.
  - Codziennie rozmawiać z dzieckiem o szkole – jak spędziło czas, o tym czego się nauczyło, co spotkało ich dobrego, o kolegach, itp.
  - Uważnie słuchać, co dziecko ma do powiedzenia i wspierać je w miarę możliwości, pomagać, rozwiązywać problemy.
  - Codziennie czytać dziecku.
  - Chwalić za postępy- mówić, że się jest dumnym z dziecka, jeśli na to zasługuje.
  - Nie wyręczać dziecka w odrabianiu zadań domowych, w ubieraniu, pakowaniu tornistra itp.
  - Nie straszyć szkołą, ale zachęcać do nauki i pracy nad sobą.
  - Szukać przyczyn niepowodzeń – prosić nauczyciela o pomoc.
  - Uczyć zachowań społecznych zgodnych z przyjętymi normami.
  - Uczyć dziecko, co jest dobre, a co złe.
  - Stosować zasady i normy zgodne z naszą kulturą i obyczajami- godne zachowanie podczas uroczystości, świąt, imprez, składania życzeń, wygląd- odpowiedni strój, higiena.
  - Nie rozstrzygać przy dziecku spornych spraw- nie należy narażać dziecka na przeżywanie spraw, których nie rozumie z racji braku doświadczenia i kompetencji.
  - Poznać wymagania szkoły i nauczyciela uczącego, porozmawiać na temat dziecka- jego zdolnościach i trudnościach lub problemach, również zdrowotnych.
  - Pozostawać w dobrych relacjach z nauczycielem.

Edukacja szkolna jest wielkim dobrodziejstwem pod warunkiem, że dziecko potrafi sprostać stawianym wymaganiom i korzystać z nauki organizowanej według szkolnych metod.

W każdej grupie pierwszoklasistów występują znaczne różnice indywidualne w rozwoju umysłowym, są dzieci rozumujące tak, jak dziewięciolatki i są dzieci na poziomie rozumowania pięciolatek, co oznacza, że nauczyciel musi stosować takie metody i formy pracy, oraz dostosować tempo pracy do potrzeb i możliwości wszystkich uczniów, tak, aby stworzyć wszystkim dzieciom możliwości pełnego rozwoju i poczucia bezpieczeństwa.

Diagnoza przedszkolna pokazuje mocne i słabe strony dziecka, jeżeli dziecko nie osiągnęło jeszcze dojrzałości szkolnej, może zostać przebadane pod kątem gotowości szkolnej i ewentualnie odroczone od spełniania obowiązku szkolnego w danym roku.

Opracowała
Bronisława Onyśków pedagog PPP w Lubinie